

28 027

Besluit tot het laten vervallen van artikel IX van de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398) tot wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met de invoering van het schoolplan, de schoolgids en het klachtrecht

Nr. 1

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 2 oktober 2001

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 2 oktober 2001.
De wens dat van het doen van de voordracht wordt afgezien kan door of namens een van beide Kamers te kennen worden gegeven uiterlijk op 30 oktober 2001.

Hierbij deel ik u, namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, mede dat wij overwegen de Wet Evenredige Vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies in het onderwijs te verlengen. Een concept-KB treft u bijgevoegd aan¹.

Achtergrond Wet Evenredige Vertegenwoordiging

Sinds 7 maart 1997 is de Wet inzake Evenredige Vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies in het onderwijs (de WEV) van kracht. Kern van de WEV is de zogenaamde planverplichting, waarbij instellingen binnen hun personeelsbeleid structureel aandacht besteden aan de positie van vrouwen in hun organisatie en tegelijkertijd aangeven hoe ze die positie – indien op grond van achterstand noodzakelijk – willen verbeteren. Bij een ondervertegenwoordiging van vrouwen in de door de WEV beoogde functies dient de onderwijsinstelling een document op te stellen waarin staat welke streefcijfers ze hanteert bij het vergroten van het aandeel vrouwen en welke concrete maatregelen genomen worden om deze streefcijfers te halen.

In het document moeten de volgende aspecten aan de orde komen:

- realistische streefcijfers voor het aantal vrouwen in leidinggevende functies;
- concrete maatregelen die worden getroffen om die cijfers te realiseren;
- de tijdsperiode waarbinnen de cijfers worden gerealiseerd;
- een overzicht van de maatregelen die in de voorafgaande periode zijn genomen;
- de bereikte resultaten.

Voor het primair en voortgezet onderwijs heeft de WEV betrekking op de functies van directeur en adjunct directeur, voor de BVE-sector gaat het om leden van de centrale directies en colleges van bestuur, voor het HBO

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

en WO gaat het om functies van schaal 13 en hoger, waarbij voor het WO nog gespecificeerd is dat het om onderwijs- en onderzoeksfuncties (wetenschappelijke functies) gaat. De wet spreekt van ondervertegenwoordiging wanneer het aandeel vrouwen in de eerder genoemde functies lager is dan het aandeel vrouwen in de instelling op docent-, dan wel onderwijs- en onderzoekersniveau. De planverplichting is van kracht vanaf 8 maart 1998 (een jaar na inwerkingtreding van de WEV) en expireert per 1 januari 2002.

Resultaten evaluatie-onderzoek

Regioplan heeft in opdracht van OCenW een onderzoek gedaan naar de resultaten van de WEV en ook de Inspectie besteedt bij haar inspecties aandacht aan de aard en inhoud van de documenten. Regioplan constateert opnieuw (net als in het eerdere onderzoek van 1998) dat veel instellingen (met uitzondering van het WO) niet beschikken over een plan, of een plan hebben opgesteld dat niet voldoet aan de wettelijke vereisten. De inspectie deelt deze conclusie gedeeltelijk als het gaat om het primair onderwijs. De inspectie concludeert dat inmiddels 70% van de scholen een document heeft, maar dat daarvan slechts een kwart voldoet aan de voorschriften in artikel 30, lid 2 WPO (het artikel waarin de planverplichting uit de WEV voor het primair onderwijs is opgenomen).

De vraag waarom instellingen geen plan opstellen en waarom zij zich niet houden aan de wettelijke voorschriften voor dit plan is door Regioplan aan scholen gesteld.

In PO en VO worden tijd en prioriteit genoemd als redenen. Binnen de BVE- en HBO-sector zijn sommige instellingen onterecht in de veronderstelling geen planverplichting te hebben en geven sommige instellingen aan dat het aantal functies waarom het gaat te beperkt is om daarvoor een plan te maken.

Zowel Regioplan, als de Inspectie concluderen dat het eigenlijk nog te vroeg is om op grond van de werking van de WEV uitspraken te doen over de verbetering van het aandeel vrouwen in managementfuncties.

Regioplan heeft in haar onderzoek gebruik gemaakt van de gegevens over 1999. Er kon niet verwacht worden dat er in dat jaar al (belangrijke) resultaten te rapporteren zouden zijn van de plannen die instellingen op zijn vroegst in het schooljaar 1997/1998 hebben opgesteld.

Regioplan is ook nagegaan wat de opvattingen van de respondenten zijn over de WEV. De respondenten in alle sectoren van het onderwijs staan over het algemeen positief tegenover het formuleren van beleid voor de vergroting van het aandeel vrouwen in managementposities. De argumenten daarvoor lopen uiteen van «stok achter de deur» tot «er is een tekort op de arbeidsmarkt en we moeten nieuw potentieel aanboren» of «de kwaliteit van het management verbetert als meer vrouwen deel uitmaken van directies». Bovendien is men de mening toegedaan dat de WEV heeft bijgedragen tot meer bewustzijn.

Respondenten wijzen er ook op dat er meer moet gebeuren, zoals verbetering van het imago van directiefuncties (met name in PO en VO), het (financieel voor scholen) mogelijk maken om directiefuncties in deeltijd te vervullen, ontwikkeling van programma's als het ASPASIA-programma voor alle sectoren van het onderwijs en ontwikkeling van een gender sensitief personeelsbeleid, waarbij vrouwen en mannen gelijke kansen krijgen.

Verlenging van de WEV

Op grond van de resultaten van het onderzoek stel ik voor de Wet Evenredige Vertegenwoordiging te verlengen. Hierbij gelden de volgende overwegingen:

1. Gezien de uitkomsten uit het onderzoek van Regioplan is het op dit moment te vroeg om conclusies te verbinden aan de werking van de Wet Evenredige Vertegenwoordiging.
2. Aangezien het aantal vrouwen in management- en hogere functies in onderwijs en wetenschappen nog altijd laag is, is het gewenst dat er een wettelijke verplichting is voor instellingen om hierop beleid te voeren. Als de wet zou expireren, zou daarvan immers het signaal uit kunnen gaan dat de missie voltooid is.

Er is, blijkens het Regioplanonderzoek voldoende draagvlak voor het handhaven van de WEV in haar huidige vorm. Vanuit het veld komen regelmatig geluiden dat de planverplichting in de wet een steun is in de rug van mensen die evenredige vertegenwoordiging in hun instelling voorstaan.

Procedure voor verlenging van de WEV

Artikel IX, eerste lid, van de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398) bevat een expiratieregeling die bepaalt dat de wettelijke bepalingen over het opstellen van een document inzake evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies in het onderwijs op 1 januari 2002 expireren. Bij koninklijk besluit kan worden bepaald dat dit artikel vervalt. Het doen van een voordracht voor een besluit, dat de expiratie van de onderhavige bepalingen voorkomt, kan alleen worden gedaan nadat na de mededeling vier weken zijn verstreken en geen van de kamers van de Staten-Generaal de wens te kennen heeft gegeven dat van het besluit wordt afgezien.

Het belang van de doelstellingen van de WEV en de verplichtingen die de wet met zich meebrengen, zal ik door middel van een brief opnieuw onder de aandacht brengen van de onderwijsinstellingen. Ook heb ik de Inspectie gevraagd scholen zonodig te wijzen op de planverplichting.

Regioplan heeft in haar onderzoek aandacht gevraagd voor betere communicatie, nader onderzoek en andere instrumenten om de aanstelling van vrouwen in leidinggevende functies te stimuleren. Daartoe worden de volgende initiatieven genomen:

1. OCenW zal via Uitleg en Kennisnet regelmatig aandacht besteden aan instellingen die goede resultaten bereiken en aan de mogelijkheden die er zijn om potentiële vrouwelijke kandidaten aan te trekken.
2. OCenW zal een literatuuronderzoek en daaropvolgend een situatieonderzoek laten uitvoeren naar de vervulling van managementposities in deeltijd. Daarbij zal vooral ook aandacht worden besteed aan eventuele organisatorische, regeltechnische of financiële belemmeringen.
3. Samen met het veld zal worden gezien welke andere instrumenten benut kunnen worden om de doelstellingen van de WEV te realiseren.

De inspectie is gevraagd jaarlijks te rapporteren over haar bevindingen met betrekking tot de naleving van de planverplichting. Tenslotte stel ik voor in 2006 een uitvoerige evaluatie van de WEV uit te brengen.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
K. Y. I. J. Adelmund